ХЕРСОНСЬКИЙ КОЛЕГІУМ

імені Євгена Маланюка

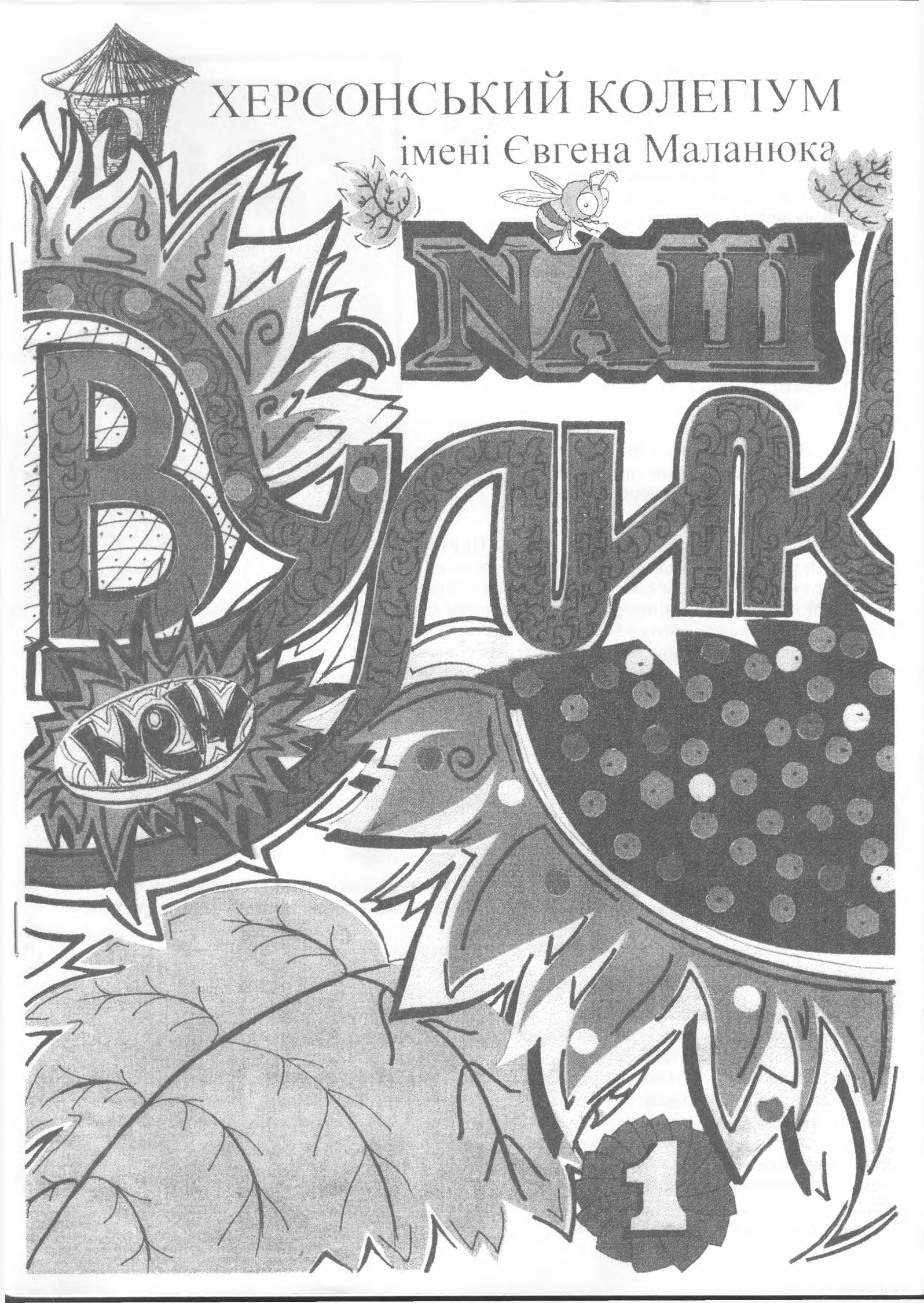

ВЕСНА
Євген Маланюк

Співає сонце: Слава в вишніх!
Весняний день в теплі умлів.
Буяє на розквітлих вишнях
Солодке молоко землі.

Знов знаю – сонце сльози витре,
Весна покличе в далечінь.
Чому ж рида бандура вітру?
Чому ж від хмар холодна тінь?

Чому ж так солодко до болю –
Молитись, плакати, радіть?
Все сниться, сниться рідне поле,
Юнацтва незабутня мить.

Все сниться молоко на вишнях.
Та не на цих, а тих, що там, -
Де рідне сонце славу в вишніх
Співа полишеним степам.

Портрет Євгена Маланюка роботи Юрія Дідовця, олія, полотно, 1999р.

ВЕСНА ПЕРЕМОЖЕ

Недарма наші мудрі пращури весною рік починали: „ Благослови, Дажбоже, ***почати*** Весну зустрічати!", адже й саме життя на наших землях починається з Весни: аби продовжити рід з минулорічного сімені проростає нове різнотрав'я, знаходять собі пару тварини, молодим листям новий рік свого життя розпочинають дерева.

Весною теперішньою зачинаємо нове життя нашого Колегіуму – школи, в якій завжди буде тепло. Недарма серцем нашого герба, символом Херсонського Колегіуму є Сонце - „Світле Тресвітле Сонце, Святий Огненний Господине". Тепло та турбота, енергія до життя – ось що колегіантам дає їх школа, як Сонце дає буття всьому сущому на Землі. І такою логічною видається ініціатива редколегії нашого шкільного часопису назвати його "Нашим вуликом", адже бджола у наших пращурів слушно вважалася сонячною птахою, що несе мед-сонцедар.
Урагани, що намагаються розхитати стіни нашої школи відступають, морози, що загрожували її існуванню вже відійшли, не послабивши, лишень зміцнивши, як зміцнюють та покращують якість врожаю озимини. А ми з вами, дорогі однодумці, пам'ятаємо Маланюкове пророцтво:

То встає озимина залізна, -
Крізь крижаний сніг, озимина...

І ті випробування, що випали на нашу долю, тільки посилять наше прагнення перемогти їх, аби нарешті створити навчальний заклад, що відповідатиме нашому давньому гаслу – краща школа для найкращих дітей!

Точно знаю, що нове керівництво школи має належні мудрість, вміння та бажання, аби Херсонський Колегіум ім. Євгена Маланюка став найкращою школою не лишень регіону, але й цілої України. Я знайду необхідні для цього ресурси та підтримку найвпливовіших та найдостойніших людей нашої держави.

Тож мені залишилось побажати директорові Пані Тетяні Сікозі, її заступникам Пані Олені Важніченко, Панам Юрію Дідовцю та Максимові Квачу створити атмосферу відповідальності та подвижництва педагогічного колективу та персоналу школи, для колегіантів найсприятливіші умова навчання та виховання, що розвинули б самостійність, розум, кмітливість та працьовитість, чим виправдали б сподівання батьків наших учнів на успішну підготовку своїх дітей до складного, але цікавого, багатого та вдалого життя в сучасному суспільстві.

Засновник Колегіуму ***Олександер БАШУК***

Як зустрічали весну наші пращури

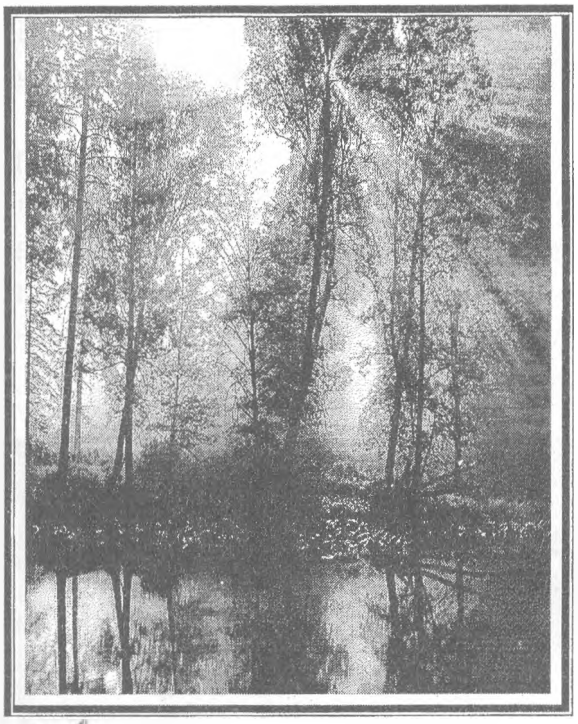

Прийшла нарешті весна. Уже і сонечко пригріває, і пташечки прилітають. Так хороше! Мабуть усі люди завжди раділи і завжди радітимуть приходу весни, коли все прокидається, коли народжується нове життя. І пригадуються мені зараз, як читала про дітей, які до сходу сонця вибігали на подвір'я, тримаючи у руках фігурки птахів, і закликали весну; про юнаків та дівчат, які "водили" веснянки-гаївки, радіючи теплу і сонцю. Які ж то були чудові дійства! І робилося те все не просто так, а мало дуже глибокий зміст. У пращурів наших початок року припадав саме на весну. У ті далекі часи рік ділився на дві частини: зиму і літо.

Згодом з'явилася пора, що називалася "пролєтіє", тобто передлітття, час напередодні літа. З того часу рік мав уже тричастинний поділ. І лише пізніше з'явилася осінь.

У давнину весну шанували і всіляко закликали. Невід'ємною частиною тих закличних дійств були весняні пісні. Веснянки (гаївки, ягілки, гагілки, галагілки) – найдавніший і найпоетичніший пласт народно-обрядової творчості, що сягає своєю давниною незапам'ятних часів. Веснянки-гаївки є головною основою найбільшого свята наших пращурів – воскресіння весни-літа, від якого вони і починали річний відлік. Природа, її зміни викликали в народі божеське почитання. Перемога тепла над холодом, світла над темрявою, весняного оживання над зимовим завмиранням – була предметом найбільшого почитання, радості й утіхи. Веснянки ж були спрямовані на прихилення світлих сил та відведення від себе гніву темних (лихих) сил. Це вкорінене в народі вірування в добрі сили природи, в сильних добрих богів, що дають світло, тепло, дощик і оживлюють плодовиту землю, перетривало довгі віки. І, оскільки народ сам у собі є досить консервативний, християнство, що достроїлося до "поганських" обрядів і до давніх звичаїв, не змогло й досі викорінити зовсім цього дохристиянського вірування.

Веснянки-гаївки "водилися" на могилках, на роздоріжжях, клинцях, царинках, над водою, в гаю чи у лісі. Наші пращур особливо шанували покійників – культ померлих. Вони вірили, що коли людина помирала у цьому світі, то її душа виходила через Небесні ворота і продовжувала жити у потойбіччі. Духів померлих називали "дідами" чи "Ладами" і вірили у їх

допомогу і охорону від бід. Звичайно гаївками шанували не лише покійників, але й бога-Сонце, і Небо, і воду і вогонь... Не тільки домашні та громадські справи входили в зміст весняних пісень, але й суспільні та політичні питання були скристалізовані у мініатюрній відбитці.

Варто звернути увагу, що веснянки-гаївки – це дівоча (рідше юнацька) творчість, яка сягає дуже далекої давнини, з передрозселенчої родово-племінної доби. У весняних "поезіях" поєднуються пісня, рух, різноманітність та глибока емоційність мотивів. Створювалися веснянки не для краси. Вони мусили магічними способами – відповідними формулами – колективними словами-співами, ритмом, грою, танцями та хороводами чаклувати природу, заворожувати добрі й лихі сили.

Найголовніша фігура-образ у "водінні" веснянок-гаївок – це коло, що знаменує Сонце. Рух завжди відбувається за сонцем (зі сходу на захід). Це дійство символізує благання тепла, прискорення весни, високого врожаю. Також зустрічається коло-"вінок". Воно рухається то за, то проти сонця. Такий хоровод символізує щасливе одруження, йдучи за сонцем, та відвертає шлюб із нелюбом – проти сонця. Символ "Небесних воріт", через які йдуть душі померлих, а приходять і новонароджені, і радість-весна, і Сонце, і тепло, і врожай, і щастя, здоров'я й добро, супроводжується іншими містичними рухами, частина яких, на жаль, втрачена. Так найстаріші веснянки, які забулися або стали малозрозумілими для людей, перейшли в дитячі пісні та ігри ("Мак", "Подоляночка", "Кривий танець").

Згодом, з приходом християнства, веснянки поступово втрачали свій магічний зміст і набували суто мистецького. Вже не згадується богиня весни – Лада, але дід-Ладо таки спогадується й досі; спогадується сонце, вода, земля, весна; подаються символічні образи птахів і дерев.

Багато веснянок-гаївок дійшло до нас уже стилізованими. Стародавні слова у них замінено більш зрозумілими, проте головне те, що ми можемо і зараз відчути їх символіку, глибокий зміст і красу. Шкода, що традиції "водіння" веснянок призабуті. Хоча, хто знає, може колись ми з вами їх відродимо? Може хоча б частково повернемо давні вірування?

Катерина Лапшина, колегіантка 11 класу

Романс

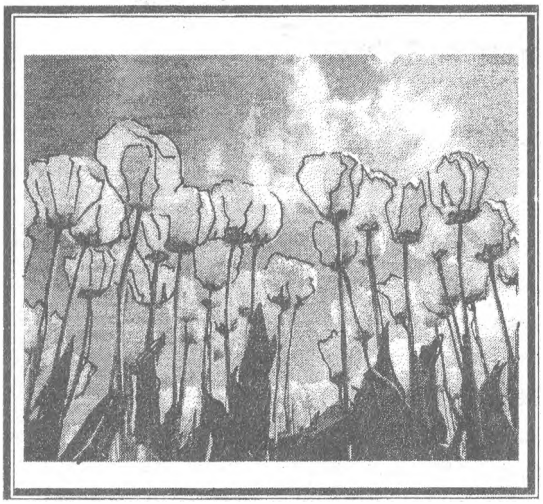

І квіти, і зорі, й зеленії віти
Провадять розмову кохані
Про вічную силу весни на цім світі,
Про чари потужні весняні.

Л. Українка

Уже давно відчуваєш ти: щось має статися, щось неминуче станеться! І от воно…В блискучих весняних калюжах, наче в дзеркалі, відбивається яскраве блакитне небо і білі-білі купчасті хмари. Синє, глибоке небо розгортає своє безкрає поле. Повітря чисте й прозоре. По ньому то сюди, то туди літають іскорки сонячного світу. Де знайти слів, щоб описати всю красу і велич природи?

Прокидається все. Скоро трава обізветься голосами тисячі своїх жильців: коників, метеликів; луги, струшуючи срібну росу, бринітимуть співами своїх соловейків. Все це стрінеться зі світовим клекотом – все зіллється в єдину пісню життя. Тепер ти знаєш: прийшла весна!

Символічна географія її не має меж. Вона проникає всюди, в тому числі – у серця людей, дає молоде чуття, яке відмітає буденщину і виносить душу на небесні обшири й регістри. Весна – це час, коли внутрішній світ перебуває в неминучій єдності зі світом довколишнім; час, коли ми відпускаємо душу в політ до зірок. Це пора окрилення. З людиною відбуваються дивні метаморфози: вона по-іншому бачить світ. Приходить дивний якийсь стан ейфорії душі – закоханість. Щоб висловити це незбагненне почуття, яке оселилося в твоєму серці й будує там храм, треба бути поетом від Бога:

Здрастуй, сонце, і здрастуй вітре!
Здрастуй, свіжосте нив!..
Я воскрес, щоб із вами жити
Під шаленством весняних злив.

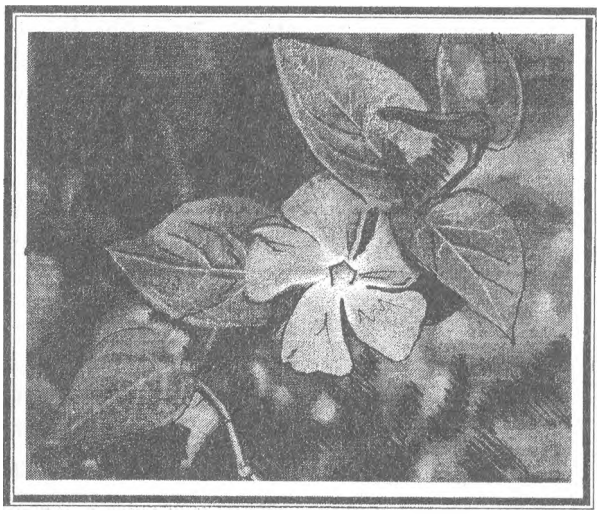

За влучним означенням Василя Симоненка, весна - шалена. Вона вривається в життя раптово, як мана, як оп'яніння, і змушує твою кров пульсувати сильніше, а серце – битися швидше!

Дні і ночі думать про тебе,
Виглядати тебе щомить –
Лиш для цього, їй-богу, треба,
Тричі треба на світі жить.

Сьогодні весна ще тільки набирає сили й розгону, вона ще сором'язлива й невпевнена в собі. Але досить нам випростатися, відкритися й пустити її в свою душу – одразу відчуємо магічно-чудотворну дію, коли хочеться "всю землю обійняти, і йти шукать небуваних пригод"…

Як хороше радіти без причини,
Коли на місто сутінь опада
І чується, як тихо, безупинно
Дзюрчить у стоки весняна вода.

Ольга Злобіна, колегіантка 11 класу

Березень – початок надій

Писати про початок весни завжди важко. Приходить вона неочікувано, раптово, навіть не зміною погоди, а якимось внутрішнім передчуттям тепла. Ми ніби прокидаємось і починаємо жити.

Власне, живемо ми завжди. Але заходжуємось щось робити саме навесні, бо сповнена вона сонячного живцю, - ми закохуємось, часто наново, працюємо, пишемо вірші, виглядаємо у вікно, спостерігаючи за чимраз яскравішими проявами прокидання природи. То завжди радісно.

Ще весна – то квіти. Але просто квіти, без причини... Це, певне, єдина пора року, коли вряди-годи забагнеться от просто так їх комусь подарувати. Бо ми самі, як квіти: пнемося догори, наче проліски, аби потім зів'янути або замерзти. Але мить, коли ми нагорі, того варта. І ще фіалки – *„Фіалки й телефонна трубка..."* – писав колись Антонич. І весна в тій трубці. Щось шепоче...

А ще квіти означають... кохання.

Весняний вечір. Молоді тумани.
Неон проспектів. Туга ліхтарів.

„Я так тебе любила, мій коханий.
Пробач мені." – „Я так тебе любив"...
(Василь Стус)

І знову, й знову варто про нього говорити. Навесні воно приходить до нас усіх, стукає у двері, міниться новими барвами, незнайомими рисами облич, знесилює до нестями, дарує ночі без сну, нічниці й кошмари, радощі й нові надії. І ми мусимо йому коритися. А згодом надходить літо й дещо тверезішаємо. Хоч саме це сп'яніння і згадуємо цілий рік.

Весна, має мало меланхолії. Все на почуттях! На емоціях! Ці емоції потім конденсуються у спогади, які живлять нас цілий рік. Унікальна пора року!

І мінлива пора. Немов зміна погоди, змінюється життя. Змінюються почуття – від трагедії до найбільшого щастя. І то – за кілька хвилин. Змінюється все довкола – до невпізнанності.

Зима плаче. Плаче великими сльозами, плаче з-над стріх, спускаючись додолу водогінними трубами, срібними краплинами своїх втеч; плаче, повертаючись у небуття на рік. Часом потужно заморозить, але відразу покотиться додолу швидкоплинною течією, підганяючи торішнє прогниле листя наших спогадів, вимиваючи його з щонайдальших закутків нашої пам'яті.

Весна – дивовижна. Незбагненна і нестримна. І нікуди не втечеш од неї.

Колись Джузеппе Унґаретті, великий італійський поет двадцятого століття, герметик, визначив весну діалогом між юнаком та його тінню (юнак щойно з війни повернувся, й ні в що не вірив – війна, немов та зима, холодна й розсудлива, навіть римується *війна-зима*):

Юнак: Лише смерть серйозна.

Тінь: Сучасний ти хлопче, поглянь довкола... Життя серйозним буває теж. (з нарису *Весна*)

Погодитись чи не погодитись? Чи саме навесні життя може бути серйозним? Хтозна...

Але справжнім запевне...

п. Ігор Луб'янов, викладач літератури

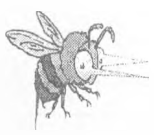

ВЕЛИЧ УКРАЇНИ – ЇЇ ДІТИ

Засновник Колегіуму Ол. Башук та директор Т. Сікоза

Творчість Тараса Григоровича Шевченка була новим явищем в українській літературі. Його поезії відрізнялись, насамперед, демократичною тематикою, справжньою глибокою народністю. Поетичні твори в "Кобзарі", попри жанрову різноманітність, об'єднані прагненням до свободи, любов'ю до України і свого народу.

Творчість Шевченка – це книга буття українців, своєрідна візитна картка українського народу. Недаремно Шевченків "Кобзар" як найбільшу святиню й чи не єдине посвідчення про особу брали з собою до невідомої далекої Канади наприкінці XIX століття перші українські переселенці.

"Учітеся, читайте і чужому научайтесь, й свого не цурайтесь", - ці слова великого українського поета аніскільки не втратили своєї актуальності сьогодні.

На жаль, особливо болючою для сьогодення є проблема відірваності більшості українців від свого коріння, їх незнання свого походження, роду, історії, краю, Вітчизни. Та чи тільки незнання є причиною нашого всенародного лиха ? Звичайно, болючим є сам факт небажання знати свою рідну мову, зберігати і примножувати звичаї і традиції свого народу. Прикро, що деякі українці краще знають чужу мову і чужі традиції, аніж свої власні. Тарас Шевченко засуджував тих псевдо патріотів, які цуралися вітчизняного і схилялися перед іноземним :

У чужому краю
Не шукайте, не питайте
Того, що немає
І на небі, а не тільки
На чужому полі.
В своїй хаті своя й правда,
І сила, і воля .

Кобзар бачив, як гине українська культура і нація під тиском ззовні. Він бачив, як українці відрікаються від батьківщини, від своєї землі, і народжувались у нього такі гіркі рядки :

Несли, несли з чужого поля
І в Україну принесли
Великих слів велику силу,
Та й більш нічого.

Та все ж життя іде. І багато що змінюється. З проголошенням України незалежною державою настав новий етап розвитку української мови, власне, етап її відродження. Інакше і бути не могло. Адже завдяки рідній мові, що постійно збагачується, вдосконалюється, відображаються культура народу, його побут, звичаї. Народ і мова – нероздільні. Рідна мова є невід'ємною частиною кожної людини :

Рідна мово, росту я крізь тебе,
Крізь родовища дум і краси.
Я курганом стою серед степу
На кордоні сльози і роси.

Я прошитий травою густою,
Я промитий Дніпром до кісток.
Рідна мово, без тебе ніхто я,
Мов відірваний вітром листок.

Здавна так повелося, що шанувальники рідного слова об'єднувались навколо передових осередків розвитку культури, а відтак і мови. Нині таким осередком на півдні України є Херсонський колегіум імені Євгена Маланюка, в якому навчаються гідні сини і дочки незалежної України.

Вірю, що саме наші діти нестимуть у широкий простір рідне слово, звеличуючи його красу і міць, тим самим стверджуючи свій патріотизм по відношенню до Батьківщини. І саме життя винагородить їх за ті зусилля. Адже вихованці Колегіуму – це майбутня еліта України, потенційно найбагатшої країни Європи.

Тетяна Сікоза, директор Колегіуму

ШЕВЧЕНКІВСЬКІ ДНІ

На світлині Катерина Одарченко біля пам'ятника Тарасові Шевченку в Каневі

Як ви вже знаєте 9 та 10 березня ми святкуємо Шевченківські дні, - дні, коли ми оспівуємо великого українського поета і художника Тараса Григоровича Шевченка.

Народився Т. Г. Шевченко 9 березня 1814 року в селі Моринцях Звенигородського повіту Київської губернії в родині кріпаків Григорія Івановича і Катерини Якимівни Шевченків.

У 1816 році родина Шевченків повернулася до рідного батьківського села Кирилівки і назавжди в ньому осіла. Тут, у глухому злиденному кріпацькому селі, пройшло 12 років безрадісного дитинства Тараса. Він рано став сиротою і змушений був самостійно заробляти на хліб: пас громадську отару, був козачком у пана Енгельгардта. Коли той помітив талант хлопця до малювання, перетворив його в свого придворного маляра.

Разом з паном молодий кріпак Шевченко переїхав до Петербурга, де поступив на навчання до художника. Його здібності відразу помітили.

У 1838 році Т. Г. Шевченка було викуплено із кріпацтва і відправлено до Академії мистецтв І. М. Сошенком, К. П. Брюлловим та В. А. Жуковським, що коштувало їм 2500 рублів. Навчання йшло успішно, Шевченко проявляє свій талант не тільки як художник, а й як поет, оспівуючи на чужині свою Батьківщину:

Наша дума, наша пісня
Не вмре, не загине –
От де, люде, наша слава,
Слава України!

Тяжкі випробування випали на долю Кобзаря, але ні заслання, ні

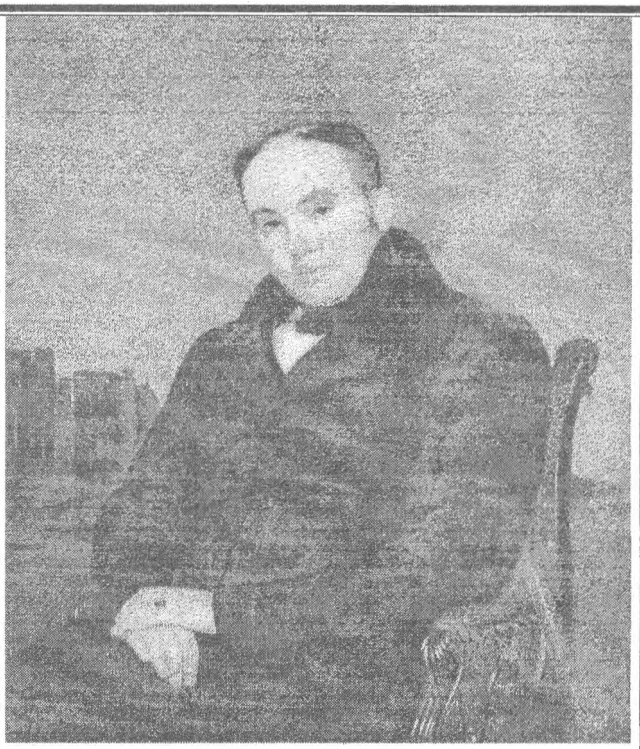

Портрет В. Жуковського, намальований К. Брюлловим. На гроші, отримані від продажу, Тараса Шевченка було викуплено з кріпацтва.

На світлині Катерина Одарченко разом з бабусею біля хати-музею Т. Шевченка

рекрутчина не зломили поета, який вірив у світле майбутнє України:

Радуйся, ниво неполитая!
Радуйся, земле неповитая
Квітчастим злаком! Розпустись...

Шевченко увійшов у історію української культури, як великий демократ, видатний поет, художник. "Хто Шевченка прочитав, той багатшим став",

"Слово Тараса – наша зброя і окраса". Так оцінив сам народ свого Кобзаря і Пророка.Т. Г. Шевченко помер у Петербурзі у 1861 році. Один із п'яти музеїв, присвячених великому поетові, знаходиться в нашій країні в місті Каневі, звідки справді видно " і лани широкополі, і Дніпро, і кручі", звідки чути, "як реве ревучий." Музей розташований у десяти кроках від місця, де стояла хата батьків . А біля музею - величний пам'ятник великого поета. Щодня в Канів приїжджають сотні туристів, щоб більше дізнатися про видатного Кобзаря України.

Т. Г. Шевченко помер ще в XIX столітті, але він завжди житиме в наших серцях!

Катерина Одарченко, колегіантка 6 класу

Ну що б, здавалося, слова...
Слова та голос – більш нічого.
А серце б'ється – ожива,
Як їх почує!.. Знать, од Бога
І голос той, і ті слова
Ідуть меж люди!.
Похилившись,
Не те щоб дуже зажурившись,
А так на палубі стояв
І скорч на море поглядав,
Мов на Іуду... Із туману,
Як кажуть, стала виглядать

Червоно лиця Діана...

А я вже думав спать лягать –
Та й став, щоб трохи подивиться
На круглолицю молодицю,
Чи тее... дівчину!... Матрос,
Таки земляк наш з Островної,
На вахті стоя,
Журився сам собі чогось,
Та й заспівав, - звичайне, тихо,
Щоб капітан не чув, бо з лиха
Якийсь лихий, хоч і земляк.
Співа матрос, як той козак,
Що в наймах виріс сиротою,
Іде служити в москалі!...
(„Ну що б, здавалося, слова..."
Тарас Шевченко)

Національна безтактність

І

Тип духовно здорової людини являє собою хартію, списану враженнями історичного минулого. Тип національно свідомої людини являє собою образ сіяча правди – істини голосної.

Обом до лиця – гордість, обом до сплати – криваві лаврові вінки, обом до серця – безкомпромісність і революційність.

Ми не лукавили з тобою,
Ми просто йшли; у нас нема
Зерна неправди за собою.
Ходімо ж, доленько моя!

Безмежна відданість революції силами народної проповіді не гине навіть тоді, коли посів від жнив відділяють цілі десятиріччя. Ще довше слід чекати сходів, коли зерно кинуте у неродючий ґрунт. Хвала тим, хто не кинув своєї справи.

Шевченко був першим у своєму роді, небувалим по силі трибуном.

Не він один її любив, *Він перший полюбив її,*
Немов "красу-дівчину" *Як син кохає неньку.*
Поети славили в піснях *Він перший за свою любов*
Віддавна Україну *Тяжкі дістав кайдани,*
…… *Але доскону їй служив*
Він перший полюбив її, *Без зради, без омани.*

Коли у поляків з'явився Міцкевич, їм уже не потрібні стали поблажливі відгуки якихось французьких чи німецьких критиків: не визнавати польську літературу означало б тоді тільки виявляти власну дикість. Маючи тепер такого поета, як Шевченко, українська література також не потребує нічиєї ласки" , - слушно зауважив М. Чернишевський.

Так і є! Проте геній Шевченка в тому, що він не просто і не тільки поет, живописець, гравер, співець – громадянин і пророк. Він був людиною у повному розумінні цього слова.

Що ж взяла сучасність з його повноти? Лише окремі фрагменти: "Садок вишневий коло хати", "Як умру, то поховайте"?..

Самі себе обкрадаємо. Створили собі ікону з вусатим дядьком років сімдесяти в кожусі і шапці, та й молимось на ту етикетку, і проголошуємо оди, й віримо, що вже живемо у "вольній, новій".

II

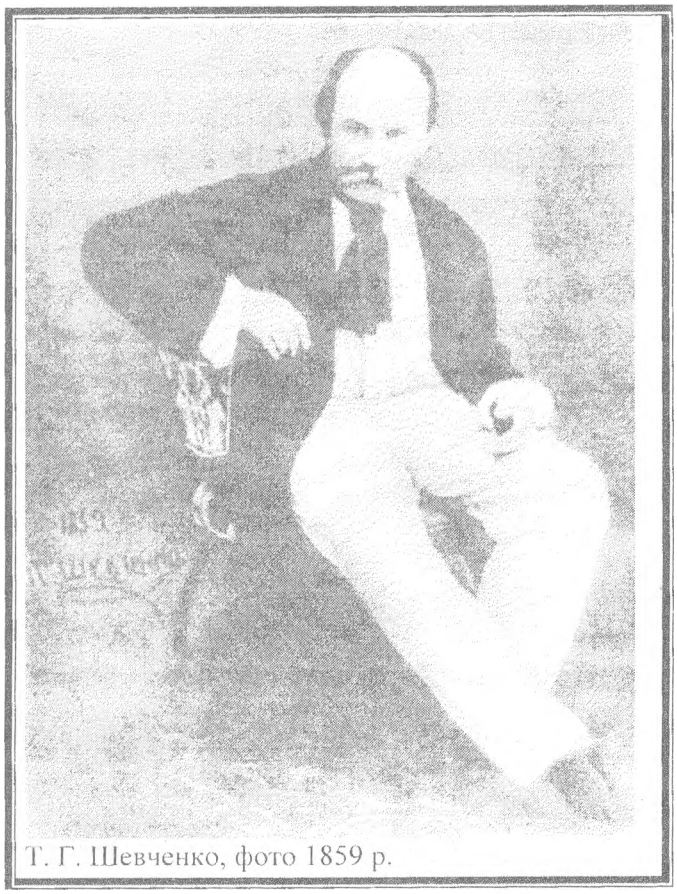

Т. Г. Шевченко, фото 1859 р.

Вкоренилася у нас недобра звичка робити з Тараса Шевченка якийсь універсальний еталон для міряння всіх літературних і поза літературних явищ. Здається мені, що за тим криється певний примітивізм. Між генієм і сучасністю завжди колізія. Геній дає всього себе, але сучасність бере від нього те, що вона здужає взяти. Це стосується як окремих людей, так і поколінь, як суспільства, так і певної доби, її прагнень, її духу.

То хто ж винен, що для певної частини суспільства нашого довгі часи існував "Кобзар" В розмірі, дозволеному цензурою? В тому й полягає пророча осторога Шевченка про "збудження окраденими". І сталося так:

Аж зареве та загуде,
Козак безверхий упаде,
Розтрощить трон, порве порфиру,
Роздавить вашого кумира,
Людськії шашелі! Няньки,
Дядьки "атечества" чужого.

На тлі тих подій поезія Шевченка перетворилася на "закобзарьовану", але майже мертву реліквію, а сам його образ – напружений, завше з затиснутими п'ястуками, завше гнівна постать – сплющився і завмер народницькою іконою. А на іконі тій – лауреат академії мистецтв і академік гравюри фігурує в канонічних шапці, кожусі – зловісні символи довгих десятиліть.

Хотілося б звернути увагу на одну проблему, яку наше шевченкознавство ще не поставило виразно на повний зріст. Це – проблема Шевченкової особистості. Зважимо лишень на контрапунктичну гармонію його духовності, в якій співжили найрізніші складники психічної повноти. Від ідеологічного "Садок вишневий коло хати" до громопророчого "Погибнеш, згинеш, Україно" від зрівноваженого Підкови до нещадного Гамалії. Яка широчина чуттєвості, яка різноманітність і яка в тій різноманітності суцільність!

І над цією повнотою і довершеністю, над цим з'явленням суверенної української особистості варто зупинитися сучасному шевченкознавству.

(за матеріалами Книги спостережень Євгена Маланюка)

Підготувала Ольга Злобіна, колегіантка 11 класу

"Біда так тяжко пише мною, так тяжко мною пише біль"

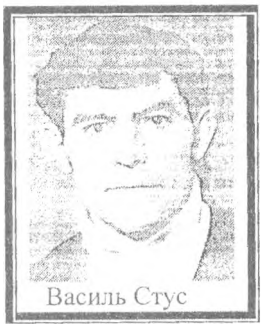
Василь Стус

"Поет повинен бути людиною. Такою, що повна любові, долає природне почуття зненависті, звільняється од неї, як од скверни. Поет – це людина. Насамперед", - так він занотував у 1969 році. Писав тоді, коли втратив надію побачити друком свою першу книжку поезій "Зимові дерева".

Своїм власним життям В.Стус виправдав своє гасло. Він був людиною, і межа фізичної смерті не змогла вирвати його потужно-національну частку з духу української нації.

Народе мій, до тебе я ще верну,
як в смерті обернуся до життя…

Коротке життя його було шляхом повсякчасного повернення в себе, внутрішнім конфліктом в питанні збереження себе як митця, бо певний компроміс, беззаперечливо, міг би полегшити його долю. Постійне його озирання назад із надією виправдати, що сталося, нагадує поетичну Голгофу, на яку сходив Стус, де він прикував себе на хресті жертовності.

Жертовність розпросторюється на все те, чим жив поет, вимагає постійної підживи. І "мука жертовна, і жертовна молитва, жертовна клятьба, жертовна любов і прокльони" – це те, що возвеличує Стуса. Це допомогло йому визначити свою фізичну здоланність, як філософську межу між примиренням зі смертю і природним інстинктом збереження життя. Пам'ятаємо:

Довіку не буде із мене раба,
душа поневажить полони…

Силами своєї нелюдсько-титанічної попруги В.Стус не скорився зовнішнім обставинам, він не шукав, та й не хотів шукати, компромісу. Лише твердо знав, що смерті не боїться.

Восьмого січня 2004 року йому виповнилось 66 років. Виповнилось без нього. "Але знову й знову вертаємося до його поезій – осердя його творчої істоти. Саме в поезії він виразив себе найповніше, найсокровенніше, саме в поезії – його найінтимніший контакт із поколінням читачів, отож попит на неї не вгасає, й пропонована своєрідна антологія поезії Василя Стуса відгукається на цей попит." – так зазначив Іван Дзюба у вступній статті до книжки Василя Стуса "Палімсест. Вибране" , переданої до книгозбірні Колегіуму власне її упорядником, сином автора, Дмитром Стусом. Видавництво та упорядник виносять подяку Фонду підтримки молодіжних демократичних ініціатив, а також Катерині та Віктору Ющенко.

Підготувала колегіантка 11 класу Ольга Злобіна

КРИШТАЛЕВА ВІЧНІСТЬ, ЗАСТИГЛА У РЯДКАХ

До Дня народження Ліни Костенко

Кілька вагомих подій сколихнуло мистецьке життя України у 60-ті роки XX ст. – подій вагомих і беззастережних; важко долучитися було до них. Виходи перших книжок Ліни Костенко стали однією з таких подій. *Проміння землі*, *Вітрила*, *Мандрівки серця* – спричинили справжній шквал в окупованій Україні. І – як це часто буває – цькування влади. І мовчання потім – 16 років, проте не „назавжди" як побоювався Є. Маланюк, що з захватом зустрів перші її книжки... А потім, 1977 року починається справжній розквіт поетки, що уособила в собі найкращі зразки української, - та що там української! – європейської поезії кінця століття, отримала премію Франческо Петрарки і стала в низку найповажніших європейських поеток – разом із Віславою Шимборської та Весною Парун...

Ліна Костенко

У чому феномен Костенко? Важко дати однозначну відповідь. У тому, що вона є. У тому, що є поеткою, яка вражаюче відрізняється від більшості наших митців (на превелике для нас щастя) своєю справжністю, пошуком вічних цінностей. Що це означає? Вона є вільна від будь-яких політичних чи ідеологічних нашарувань, її важко „чимось нашарувати", вона не надасться для читання на бучних вечорах та патріотичних мітингах, вона – справжній митець. Ідучи за словами Ю. Андруховича, сказаними про Василя Стуса, можна їх застосувати і до Костенко – Костенко це *вічна опозиція*. Справжньому митцеві не залежить ні на чому, крім мистецтва. Її твори незвичні для України. Насамперед – через цілковитий брак тзв. „перегину" поезії в бік українськості, - вона не обмежується українським лише світом. Її творчість – це цивілізація. Попри цілий патріотизм, її мистецтво – це і вірмени з вічним блуканням по світу (*Цвет танец*), італійці та французи в конгеніальній поемі *Сніг у Флоренції*, інки та інші, інші, інші. Вона *не боїться* порівняти пальчик дитини з Бетовеном (пам'ятаєте: *Ще кожен пальчик сам собі Бетовен.// Ще все на світі гарне і мос...*), хоч офіційний поет обов'язково порівняв би з Лисенком (якщо українець, то в усьому...), не боїться виходити поза межі, й робити поезію поезією, а не набором політичних гасел.

Одного разу я почув од однієї колегіанток вислів: *Шевченка можуть зрозуміти лише українці* (*Shevchenko can be understood only by Ukrainians*). Так от – Ліну Костенко може зрозуміти будь-хто, чи німець а чи хінець, бо її поезія є наскрізь чуттєва й однаково добре зрозуміла представникові кожного народу. Може в цьому й криється причина величезної популярності Костенко за кордоном, і висування на Нобелівську премію, й премія Петрарки... Бо хіба такі рядки, як:

... Важко жить гіганту
Усе хтось ляпне брудом з-під копит.
Бо хто не має власного таланту,
того присутність генія злітить... (***Сніг у Флоренції***)

не однаково зрозумілі у США та Туреччині? Є очевидні речі, що однакові скрізь, речі, що об'єднують людей по цілому світі. І це – поезія Ліни Костенко.

Поетка є наочним втіленням нової європейської літератури, однією з призвідниць новопосталого „посткласицизму" (назвімо його так), що пішов дещо інакшим, ніж постмодернізм, шляхом – *переосмислення* створеного світом, а не *відтворення* його. Таких митців мало, бо вкрай важко переосмислювати людину та її поступ, легше його вже наслідувати, або йому вповні піддатися, себто капітулювати. Але це найсильніша література. Недарма Костенко так блискуче перекладала Гессе...

Ми мало ще знаємо Ліну Костенко, як і багатьох-багатьох поетів. Ми замало *вчитуємось* у її рядки, бо весь час кудись поспішаємо, щось робимо, чимось займаємось. На Поезію стає краплина часу. І саме цю краплину ми присвячуємо найкращим поетам, аби перетворити її на океан у нашій душі. Таким, як Ліна Костенко...

мгр Ігор Луб'янов, викладач літератури та
Катерина Лапшина, колегіантка 11-го класу

У нас в березні свято!

18 березня, Ірина Шахіна, 12 років

Нехай із рідного порога
Завжди іде легка дорога,
Хай життя
барвінком
в'ється
Й доля щиро
усміхнеться!

7 березня, Михась Сокирко, 11 років

Любі наші Михасю, Ірино, Олесю та Фірангіз!

Хочемо від щирого серця привітати вас із власним новим роком! Хай доля буде щедрою до вас на успіх, вірних друзів, любов. Бажаємо від сонця – тепла, від людей – добра, а від землі – багатства. Нехай здійснюються всі ваші мрії!

17 березня, Олесь Башук, 10 років

Бажаємо щастя,
успіху довіку,
Щоб сльози блищали
тільки від сміху,
Щоб радості зірка в
усмішці світилась
І всі побажання
відразу здійснились!

30 березня, Фірангіз Ализаде, 12 років

ПРОГОЛОШЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОЇ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Після розпаду на початку XX ст.. Австро-угорської імперії Закарпаття увійшло до складу Чехословаччини з наданням йому в майбутньому статусу автономії. Після інтенсивної мадяризації краю становище карпатоукраїнців у новій державі було значно кращим. І все ж чехословацькі урядові кола протягом 20 років затягували надання Закарпаттю автономії. В 1938 р. в наслідок мюнхенської змови західних держав з Гітлером почалося розчленування Чехословаччини. Всі основні політичні сили Закарпаття об'єдналися і почали вимагати автономії, яку й було проголошено 11 жовтня 1938 р. Вона дістала назву Карпатська Україна. Автономну адміністрацію спочатку очолили русофіли, але не отримали підтримки населення. До влади прийшов уряд, очолюваний ***Августином Волошином***.

Уряд А.Волошина приступив до розбудови автономної Карпатської України. З його ініціативи у січні 1939 р. була утворена політична організація закарпатського населення, яка стояла на платформі творення суверенної держави – Українське національне об'єднання. 13 лютого 1936 р. відбулися вибори до парламенту - Сейму Карпатської України. Вибори увінчалися блискучою перемогою прихильників суверенітету Карпатської України: за них віддали голоси 92% всіх виборців, які брали участь у голосуванні.

13 березня 1939 р. за згодою і повною підтримкою Гітлера керівник Угорської держави Хорті надіслав чехословацькому уряду ноту з вимогою протягом 24 годин віддати Прикарпатську Україну Угорщині. Не дочекавшись відповіді, в ніч на 14 березня 1939 р., порушивши кордони, угорські війська перейшли в наступ.

Спроби голови уряду Карпатської України А.Волошина добитися підтримки Берліна не увінчалися успіхом. Тоді він о 17 годині 14 березня зібрав засідання Сейму, на якому було проголошено самостійну Карпатську Україну. Сейм ухвалив закон, який містив такі пункти: 1.Карпатська Україна є незалежна держава; 2. Назва держави є: Карпатська Україна: 3.Карпатська Україна є республіка з президентом, вибраним сеймом Карпатської України, на чолі; 4.Державною мовою Карпатської України є українська мова; 5.Барва державного прапору Карпатської України є синя і жовта, причому барва синя є горішня, а жовта є долішня; 6.Державним гербом Карпатської України є дотеперішній красвий герб: медвідь у лівім червонім колі й чотири сині та жовті смуги в правому півколі, і тризуб з хрестом на середньому зубі. 7.Державний гімн Карпатської України є "Ще не вмерла Україна".

Наступного дня о 15 годині відбулося спеціальне засідання сейму, на якому було затверджено новий склад уряду на чолі з А.Волошином. Було прийнято також рішення ще раз просити у Німеччини допомоги проти наступу угорських військ

Тимчасом угорські війська підступили до стін Хуста, навколо якого точилися запеклі бої. Військовики Карпатської Січі, які фактично стали національним військом Карпатської України, мужньо боронили незалежність, рідний край. Під натиском ворожих сил підрозділи Січі, а з ним і уряд Карпатської України відходили на територію Румунії. Впродовж кількох тижнів лютував терор на Закарпатті, яке заплатило велику ціну за свою незалежність. Було розстріляно 27644 чоловіки без суду і слідства. Понад 75 тисяч закарпатців втекли до УРСР, 54982 чоловіки з них загинули в таборах СРСР. Решта вступила до чехословацької армії, де загинуло 25 тисяч чоловік. Всього в 1939-1944 рр. загинули від рук угорців і більшовиків 80 тисяч закарпатських українців

І все ж проголошення незалежної держави на частині української території мало велике значення. Воно продемонструвало непереборне прагнення українського народу до створення власної держави.

Підготував п.Максим Квач

Хочемо подякувати також за книжку "Спецоперація "нульовий варіант", присвячену темі обеззброєння третьої у світі ракетно-ядерної держави Україна, передану нам патроном Колегіуму, депутатом Верховної Ради, головою Спілки офіцерів – Григорієм Омельченко. А також за книгу Вячеслава Чорновола, другий том, в яку ввійшли статті "Правосуддя чи рецидиви терору?", "Лихо з розуму", документи та матеріали 1966-1968р.р., передану до книгозбірні дружиною Вячеслава Чорновола, головою редакційної колегії – Атеною Пашко.

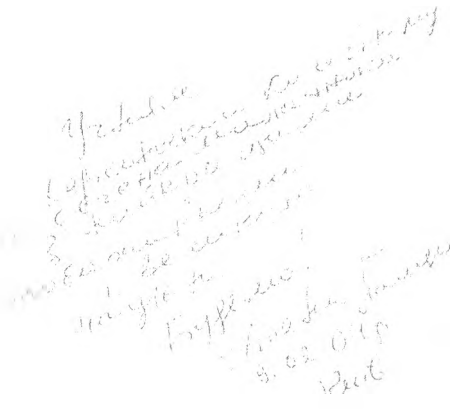

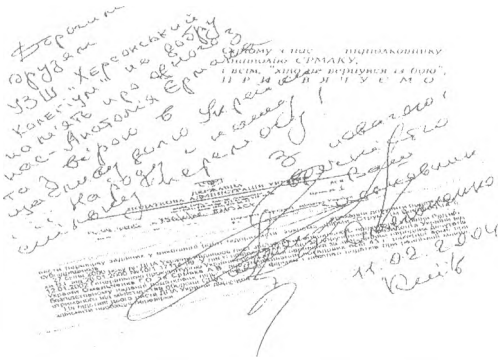

Учнівський та педколектив, адміністрація школи висловлюють подяку упорядникам, авторам, редколегії , а також людям, за сприяння яких, ми маємо змогу читати справжню, гідну уваги й шани, українську літературу. Ви робите Велику Справу!

Нові надходження до бібліотеки

Наша книгозбірня збагатилась новими виданнями

Чорновіл Вячеслав. Твори в десяти томах. Том 2. "Правосуддя чи рецидиви терору?". "Лихо з розуму (портрети двадцяти "злочинців")". Документи та матеріали 1966 –1968 рр.

До другоготому тому ввійшли праці, які Вячеслав Чорновіл написав на захист української інтелігенції, заарештованої 1965 року радянською владою. Цими творами автор викрив антилюдяну радянську систему, зробив ґрунтовний аналіз несправедливого арешту, а потім засудження двадцяти інтелігентів. У томі подано інші матеріали В.Чорновола 1966 1969 років - заяви, скарги, листи. У Додатко уміщено статті та заяви, що стосуються суду над Вячеславом Чорноволом 1966р. та першого ув'язнення 1967-1969рр., як радянські, так і на його захист.

Стус Василь. "Палімпсест: Вибране."

Гранична чесність із самим собою, може, найяскравіша риса Василя Стуса – поета, особистости, громадського діяча, який не лише прожив цікаве й яскраве життя, а й зумів втілити доростання Людини до рівня її долі та покликання у слові. Звідси – підвищенний інтерес до його віршів – "обрізків доби", в якій йому судилося жити. "Паліпсест" – найповніша книжка вибраного, де зібрано коли не все нойкраще (бо слабких віршів поет фактично не має), то, принаймні, все найяскравіше з його творчого доробку.

Бень Анатолій, Творун Петро. "Спецоперація "нульовий варіант"

Четверта книг із серії "Правди і Суду" яка об'єктивно і документално підтверджено розкриває факт односторонньго, повного і майже добровільного ядерного розброєння однієї з найбільших у Європі держав – України. Книга рекомендеється авторським складом як окремий розділ ще не написаної об'єктивної історії нашої держави.

Очеретний Олександр. "Трагедія в домі".

У драмі Олександра Очеретного "Трагедія в домі" відображено події в українському селі під час голодомору 1932-1933 років та в одному з районних містечок в1937 році - в період жорстоких репресій на Україні. Автору вдалося написати мистецький твір, піднесений до рівня художності.

Ласкаво просимо всіх колегіантів і викладачів, яких зацікавили нові надходження відвідати книгозбірню.

Підготовлено інформаційним відділом книгозбірні

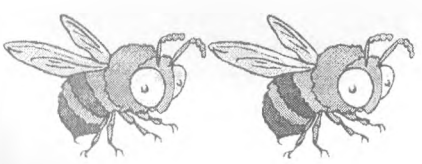

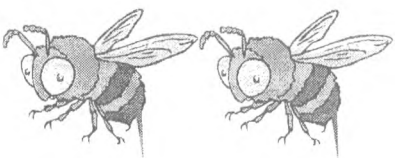

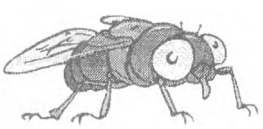

Лист до редакції
Кращого дарунку годі й очікувати!

"Свято суперове, шкода, що мене у виставу не запросили..".

(З підслуханого)

Дорога редакціє „Нашого Вулика"!

З початком весни, з першим Вашим числом!

Але ж і молодці наші Пан Ігор Луб'янов та Панна Ольга Злобіна, кращого подарунку до Шевченкових роковин годі було й очікувати! Таку виставу імпровізувати! Скільки нових, несподіваних сценічних рішень, щирих переживань, відкритих талантів!

Природно, що саме вони читали текст від автора, - вміло, вдумливо, а Панна Ольга - ще й пристрасно. Акторам за таких постановників та читців грати було саме задоволення.

А який заряд піднесення та захоплення отримали глядачі від фінального акорду Шевченківських днів в нашому Колегіумі – естетичне задоволення вдало посиловало виховний та освітній ефект вистави за текстом „Причинної"! Інші читці – Панна Любов Дробишева та Пани Тарас Грендаш і Євген Сікоза не тільки були схвально прийняті глядачем, але й викликали заздрість в декого з останніх, кого не запросили у виставу.

Гра прем'єрів – цьогорічної випускниці Панни Наталки Мельниченко та заступника директора школи Пана Максима Квача – була неперевершеною, і не тільки тоді, коли вони зображали вже неживих героїв (що, до речі, викликало неабиякий захват публіки, особливо молодших класів), але й під час читання монологів – діалогу текст не передбачав – але ми, здавалось, чули відповідь сердець закоханих на виголошувані акторами зі сцени слова. Навики верхової їзди, продемонстровані нам Паном Максимом, також були вражаючими, щоправда поступались ефектові від розбитого просто на очах глядачів об дуба лоба, - одна з поважних вчительок ледь не знепритомніла. Однак, захоплена подіями на сцені, публіка цього не зауважила. Бравісимо, Наталко та Максиме!

Ролі другого плану було зіграно з не меншим натхненням та самовідданістю – неперевершена в щирості, яку ми пам'ятаємо зі Свята Весни, Панна Катруся Одарченко цього разу грала мати-русалку, разом зі своїми дітьми – Паннами Фірангіз Алізаде та Вікторією Артемоненко – складали пречудове тріо, були настільки привабливими та симпатичними, що ніхто й не звернув особливої уваги, на те, що саме вони спричинили смерть головної героїні.

Окреме захоплення від три янгельської пари. Янгелик Роман Шереметьєв, був неперевершеним в проколюванні сердець закоханих, що мало б символізувати... Дивне, одначе, трактування ролі янголів у постановників. Щоправда, репетиції з останніми треба було б проводити за повного складу трупи - маленька Саша категорично відмовилась виходити до публіки в білих крильцях янгелика, які були воістину райськими. До речі, щодо костюмів та декорацій. Успіх, неочікуваний та очевидний успіх декораторів: брак матеріалу та часу для підготовки такого складного і відповідального елемента будь-якої постановки вони компенсували сміливістю, кмітливістю та високим смаком. Окрім згаданих постановників – Панни Ольги Злобіної та Пана Ігоря Луб'янова, а також Пана Максима Квача, посада якого просто зобов'язує зробити щось, хоч би й з нічого, вагомий внесок в мистецьке оформлення вистави зробив, і це природно, керівник художньої студії, інший заступник директора, Пан Юрій Дідовець. А відтак, низький уклін директорові Колегіуму Пані Тетяні Сікозі, яка в такий складний час сприяла театральним експериментам своїх заступників – далеко не кожен керівник сьогодення погодиться робити роботу, яку можна доручити підлеглим, годі, коли останні готують театральні вистави.

Використання живих рослин в поєднанні з вдало стилізованими під ліс дзеркалами дало відчуття присутності в гаї. Неградиційний підхід до світлового оформлення вистави традиційний наш зал подав, даруйте за тавтологію, в іншому світлі, - тепер ми знаємо, в ньому може розростись гай, ревти та стогнати Дніпро, піднімаючи сердиті хвилі, сходити місяць, гуляти русалки та походжати янголи.

Але головно це стало можливим завдяки нашим талановитим акторам, чиї душі подарували нам таке прекрасне видовище. Заключний монолог Панни Катерини Лапшиної, сумний, як того і вимагає текст Великого Шевченка, поза іншим нагадав нам, яким тендітним та вразливим, незахищеним і водночас жаданим є щастя.

Ви подарували нам щире людське щастя своєю грою, своїми відчуттями, своєю роботою,

дякуємо вам.

З повагою, Щиро Ваш

Пасічник

Торт у формі емблеми Колегіуму

Весна… Як же непомітно і швидко надійшла вона! Мабуть, давно вже сиділа причаївшись, вичікувала слушного часу, щоби вступити в свої законні права. Ну що ж, здрастуй, весно! Правду кажучи, ми чекали на тебе і дуже сумували. Сумували за теплим, ніжним сонячним промінням, яке зранку пробивається крізь віконце, сумували за погожими днями, за прогулянками під небом і просто за тим дивним відчуттям піднесеності й захоплення. Ми, бджілки, особливо скучили за тобою, весно! Зима була довгою, затяжною, ми стомилися від неї. Хочемо твоєї, весно, ласки, твоїх пестощів! Раді тебе зустрічати з новими силами, будемо достойно трудитися й збирати мед!

Весна для нас - це завжди відродження, нове життя, нові враження, нові відчуття. Саме тому зустрічати її завжди приємно, а вдвічі приємніше – з хорошим настроєм. Для учнівської та педагогічної шкільної громади Колегіуму вона стала по-справжньому натхненною і радісною, адже ми відзначили вже не одне свято. Головний атрибут кожного з них – це торт, величезне задоволення для малечі, та й що там казати, для дорослих також (ми, бджілки, теж любимо солодке). Чимраз більше дивує нас п. Максим Квач своєю фантазією та вигадливістю. Кожен новий торт – це кулінарний шедевр, якому ми не втомлюємося дивуватися! Дякуємо, п. Максиме, за ту солодку радість, що ви нам даруєте!

Серця двох

Рідна мова в рідному Колегіумі

Шановні колегіанти! Колектив шкільної їдальні приймає замовлення на проведення святкових вечорів, відзначення днів народження тощо. З пропозиціями та побажаннями звертатися до п. Максима!

Щиро ваші, бджілки

Шановні читачі!

Перед вами перший випуск журналу "Наш вулик". Чому Вулик? Це , перш за все, бджоли, - комашки працелюбні й роботящі. Вулик – це мед, це сонечко – дуже доречне в березні. Ось чому 13 випуск "Мурашника" ми вирішили замінити першим випуском "Нашого вулика". Для нас мурашник завжди був символом приземленості та постійного накопичення. Тепер нам хочеться піднесеності і тепла. Отже й тягнемося до істот сонцелюбних – бджілок.

Березень - пора початку весни, початку надій, відродження життя. А тому логічним було відкрити перший випуск "Нашого вулика" безпосередньо весняною тематикою, березневими святами та Шевченківськими днями, які активно відзначалися в Колегіумі, незважаючи на завантаженість уроками і підготовкою до іспитів учнів випускного класу.

Перший день весни ми зустріли святковими дійствами та величезним тортом – приємно вступати в цей новий етап в житті кожного з хорошим настроєм і незабутніми враженнями.

У п'ятницю пройшов заключний етап Шевченківських днів у Колегіумі. А тиждень загалом позначився різноманітними заходами: шевченківськими читаннями, диспутами на тему "Шевченко – геніальний поет" та "Християнство у творчості Шевченка", урочистою лінійкою на честь Дня народження Кобзаря, а також великим інсценізованим дійством – постановкою одного з найгеніальніших та найромантичніших творів – "Причинної".

Можемо сміливо стверджувати: ми зустріли весну достойно! Маємо тепер так само достойно потрудитися, адже весна для колегіантів - це ще й час напруженої праці, пов'язаної з останніми навчальними місяцями. По-своєму особливою буде ця весна для нас, одинадцятикласників, оскільки вона буде останньою в стінах Колегіуму – навчального закладу, який по праву став нашою alma mater. Завжди прикро розлучатися з чимось рідним, вдвічі – назавжди. Остання весна дитинства!

Проте сьогодні ми ще тут, ми всі разом – одна велика колегіантська родина. Хай були бурі, дні неспокою, тривоги, але вона – весна – знай, робить свою справу! І тому відчуваємо якийсь дивний стан загального піднесення, і тому яскраво світить сонце в небі і в серці.

І тому ми готові працювати, діяти, одним словом – жити!

На завершення слова від редактора хочу оголосити конкурс для колегіантів – конкурс на найкращу бджілку, яка стане символом Нашого вулика. Сподіваюся, вам сподобалися бджілки, яких ви зустріли на наших сторінках. Але їм самотньо... Ви, шановні читачі, можете поповнити бджолину родину. Ескізи ваших малюнків прийматимуться протягом місяця, а бджола-переможниця займе своє почесне місце у другому випуску Вулика.

Також обов'язково хочеться висловити подяку людям небайдужим. Дякуємо дідусеві колегіантки 2 класу Віолети Гудко – **п. Володимиру Гудку** та бабусі колегіантки 6 класу Ірини Шахіної – **п. Валентині Шахіній**. За їх сприяння наш Колегіум зміг виправдати своє гасло – "Школа, в якій тепло". Це люди, клопотанням та коштами яких, в морозні зимові дні в школі функціонувало опалення і діти могли без ускладнень навчатися.

Дякуємо вам за подароване тепло!

Головний редактор Ольга Злобіна

Засновник:
Українська загальноосвітня школа
"Херсонський колегіум" ім.. Євгена Маланюка
Адреса: м. Херсон, 73008
вул. Ладичука, 123
тел./факс (0552) 32-23-13

Обсяг: 1 друкований аркуш
наклад: 200 примірників
Головний редактор Ольга Злобіна
Підписано до друку:
15 березня 2004р.